

BELLPUIIG

ARTÀ

10 MAIG 1986

Nº 30

-V ÈPOCA - ANY XXVII-

REVISTA QUINZENAL

III SETMANA DEL LLIBRE,

infantil i juvenil (p. 9)

II SETMANA CULTURAL A L'INSTITUT

(editorial i ps. 6 i 7)

Dia 1 de Maig:
DIADA A L'ERMITA

(p. 3)

// Congrés de la Llengua Catalana

(p. 3)

sumari:

- * II SETMANA CULTURAL A L'INSTITUT
- * DE LA COLONIA DE SANT PERE
- * PLANA D'EDUCACIO
- * LLINATGES ARTANENCS
- * NOTICIARI, XERRIM XERRAM
- * ESPORTS
- * ALTRES COL·LABORACIONS

REVISTA QUINZENAL
Nº 30 V EPOCA 10 MAIG 1986

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIÓ:

C. Obrador G. Bisquerra
S. Massanet J.L. Martín
Taller de Comunicacions

COLLABORADORS:

C. Obrador G. Bisquerra
A. Genovart P. Ginard
D. Talens J. Solivellas
A. Gili

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra A. Esteva
J. Bernat T. Esteva

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

NOTÍCIES DE LA PARROQUIA

DIADA DELS MALALTS A LLUC

El proper dissabte, dia 17 de maig, tindrà lloc al Santuari de Lluç una trobada de malalts de tota Mallorca. Com l'any passat, també enguany l'Església d'Artà hi prendrà part organitzant una excursió especialment oberta als malalts que puguin assistir-hi i als seus acompanyants. Partirem a les 9'30 del matí de la Plaça i tornarem a mitjan capvespre. El preu és de 500 pts. per persona. Poden apuntar-se a la Residència o al Convent dels Franciscans.

UNCIÓ DE MALALTS A SANT SALVADOR

El diumenge, dia 18 de maig, a les 6 del capvespre a Sant Salvador, tindrà lloc una celebració de l'Eucaristia per tots els vellets i malalts del nostre poble. Durant la celebració podran rebre el sagrament de la Unció dels Malalts tots aquells que s'hagin apuntat anteriorment i que reunixin aquestes condicions: haver complert els 75 anys o tenir una malaltia d'importància i fer tres anys que no l'hagin

Editorial

II SETMANA CULTURAL A L'INSTITUT

Els darrers dies d'abril hem viscut a l'Institut tres dies diferents, tres dies plens d'activitats alternatives que han trencat la rutina escolar i, potser, han servit per omplir espais de festa, de joc i d'imaginació que l'encarcament acadèmic no sempre permet.

Els estudiants troben a faltar els aspectes lúdics, creatius, més personals i fins i tot, més divertits, de l'ensenyament que reben, i les setmanes culturals pretenen omplir aquest buit.

Del matí al vespre, tot és diferent. A les 9, els alumnes entren a les aules, no ja per rebre passivament explicacions de qualsevol assignatura, sinó per participar activament en fer ceràmica, o bé ioga, o calça, o teatre, o jazz, o...

Les aules, els companys, els professors, l'Institut mateix, tot ha canviat de rostre, ningú els renyarà, ningú examinarà, tothom penjarà els llibres i viurà una vida d'estudiant nova.

I què en quedarà de tot això? Seria ben trist que només fos un incís aïllat i sense continuïtat, que tota l'energia d'aquests dies es perdés. Potser no en restarà més que el bon record d'uns dies tenyits d'una estranya llibertat, però també podria ésser que els bons efectes durassin molt més, i per exemple, enguany, l'arrancada dels set valents que han fet la Revista diària, engresqui més gent, i d'una vegada per totes hi hagi una publicació estable al nostre Institut; o les reflexions sobre la pau obrin els ulls a més d'un que es pensava estar de tornada de tot, o altres mil coses interessants que poden derivar-se'n.

Endavant, doncs, les experiències d'aquest tipus, felicitem-nos per l'èxit d'enguany, i que l'any que ve, duri realment una bona i llarga setmana.

rebut. Els interessats en rebre aquest sagrament poden avisar a la Residència, al Convent dels Franciscans o qualsevol

membre del grup d'Acció Social. A aquesta celebració hi queden convidats tots els vellets i malalts del poble.

ESTUDIANTE:

Si deseas preparar una Tesis o Tesina sobre Cance-rología, utiliza nuestro Servicio de Fotodocumentación y podrás disponer de cualquier información aparecida en libros y revistas nacionales y extranjeras.

Solicítalo en nuestras oficinas: Tels. 23 01 49-23 02 46
C/. Emilio Darder, Alcalde, 25, 1º, 1ª Palma, 13.

Es un servicio gratuito de la Junta Provincial de la Asociación Española Contra el Cáncer en Baleares, en colaboración con la Fundación Científica de la A.E.C.C. en Madrid.

NOTICIARI

II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Coincidint amb l'apertura del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, a Artà, juntament amb tots els pobles de parla catalana, el dia 30 d'abril i a la plaça de l'Ajuntament, es cantà la cançó composta per a tal fi "Una veu per el món".

L'acte, amb poca assistència de públic gran i molta de gent menuda, començà amb un parlament del Sr. Batle, dient el motiu del mateix. A continuació una nina, representant als alumnes de 7e i 8e dels dos col·legis d'EGB d'Artà, llegí un manifest preparat per ells mateixos. També aquests alumnes feren les pancartes que estaven penjades al balcó de l'Ajuntament.

L'acte fou molt emotiu, culminant-lo el cant de l'himne per l'Orfeó Artanenc, acompanyat pels instruments de l'Escola de Música Municipal dirigit ambdós el seu comú director Bartolomé Ginard.

El mateix dia, a les 9 del vespre, al Saló del Centre Social, pronuncià una conferència sobre la nostra llengua, En Josep Melià. Llàstima que hi hagüés poca assistència.

DIADA A S'ERMITA

El primer de maig, com ja és costum, la catequesi dels nostres infants organitza l'excursió a l'Ermita de Betlem.

Aquesta diada de germanor i esplai, a la que de cada any s'hi afegeixen més adictes, s'ha convertit en una segona "berena", amb un caire diferent a la diada de l'àngel.

Aquest dia es va consolidant com una diada de poble a un lloc incomparable com és la nostra Ermita.

Enguany, passaren de 800 les persones que, entre nins i majors, uns a peu i altres en cotxes, es donaren cita i passaren un dia molt agradable.

Després d'haver arribat tot-hom, es celebrà una viscuda i agradable Eucaristia, per més tard posar en taula a les ombres dels pins i a la redossa, compartint el pa taleca. Acabat el dinar, la gent es reuní altra volta i durant dues hores participaren petits i grans en diferents jocs i altres truis essent la nota predominant de la festa.

Com a nota a destacar, la feina dels catequistes, que montaren uns motius referents a la nostra història mallorquina, durant tot el trajecte de les voltes del camí. A mitat de la tarda es donà per acabada la diada, que fou del grat de tothom i el temps també va acompanyar.

Molts d'anys.

@@@@@@@@

ECOS

NACIMIENTOS

Día 4 de abril.- **Rafael Terrasa Tous**- Hijo de Juan-Luis y María. C/. Mestral. 21.

Día 9.- **Sebastián Lauret Molina**. Hijo de Didier y M^o Dolores C/. San Marcos, COLONIA SAN PEDRO.

Día 12.- **Miguel-Angel Sureda Santacruz**. Hijo de Antonio y María - C/. M. Blanes. 23.

Día 17.- **José-Pascual González Ramírez**. Hijo de José y Encarnación - C/. Pedra Plana. 24.

Día 30.- **Juan Llaneras Mestre**. Hijo de Vicente y Margarita - C/. Hernán Cortés. 12.

MATRIMONIOS

Día 5 de abril.- **Antonio Quetglas Antich** con M^o de Los Desamparados **Roselló Calvo**.- Domicilio C/. M. Santandreu, 89 5^a D.-Palma.

Día 5.- **Pedro-José Gil Fuster** con **María Massanet Amorós**. Domicilio en C/. Sorteta. 32.

Día 5.- **Juan Pastor Gómez** con **Bárbara Nadal Torres**. Domicilio en C/. Aduana, s/n. Porto Colom.

Día 12.- **Rafael Font Nicolau** con **Magdalena Gomila Más**. Domiciliados en Palma.

Día 26.- **Isidro Ríos Arenas** con M^o del Carmen **Sancho Ferrer**. Domicilio en C/. R. Lluís. s/n.

DEFUNCIONES

Día 15 de abril.- **Pedro Cursach Ginard**, a) Des Pujols. 87 años. C/. Barracas. 10.

Día 16.- **Damián Oliver Vicens**, a) Munjí. 85 años. C/.Sta. Catalina. 2.

Día 27.- **Angeles Bergas Fiol**, a) Marianda. 89 años. C/. 31 de Març. 11.

¿I QUE NO ENYORAU SA FAROLA DES QUARTER?

Perquè quan estava dreta (o torta), al manco orientava el tràfic i impedia els embulls (llegiu "m'atur", "passa tú", "no siguis burro", "que em toca a mi", etc.).

Gràcies a Déu, encara no hi ha hagut res greu. Però, demanam als responsables, si no tendrem que lamentar qualche irreparable, ja que el dit creuer és un perill constant.

¿Hem d'esperar que succeeixi el pitjor?

¿No hi podien posar semàfors com els tenen a altres pobles?

ENGUANY ELS AFICIONATS A L'ESPORT REI poden dur un "ciriot" a la Mare de Déu de Sant Salvador.

I no perquè s'hagi guanyada la lliga, ni per haver ascendit, ni tan sols per haver tengut l'ocasió.

El motiu és perquè els doblers del club surten pes portal. I no és conya.

Donam l'enhorabona als responsables, els quals han sabut "munyir" als bons aficionats i eixugar l'escandalós déficit que el club arrastrava. Això sembla ha estat el miracle i com a bons artanencs, tenim l'obligació d'agraïr-ho a la Verge de Sant Salvador.

PLUVI METR ABRIL

Area urbana

	ltrs.m ²
Día 6.....	0'7
Día 7.....	2'5
Día 8.....	15'3
Día 12.....	40'0
Día 13.....	0'8
Día 18.....	10'7
Día 26.....	11'0
Día 28.....	12'5
Total.....	93'5

**RENOVACIO AL CLUB NAUTIC
"ADEU" BARTOMEU COMPANYY
"BENVINGUT" ANTONI MUS**

Al passat número de "Bellpuig", donàvem a conèixer encara que telegràficament, els nous canvis que hi havia hagut a la Directiva del Club Nàutic. Avui vos oferim unes breus entrevistes que mantinguérem amb el President que sortí i el Nou President del Club Nàutic.

Comencem amb el primer, Bartomeu Company Biel.

- **¿Quants d'anys has estat al front del Club com a president?**

- Han estat quatre anys.

- **¿Quines realitzacions fetes durant aquest període destacades més?**

- Un President que acaba, no hauria de parlar d'això. Hem fet el que hem pogut i sabut amb total honestedat i hem procurat mantenir el Club dins una línia conservadora intentant consolidar la situació econòmica i financera. S'han cancel·lat tots els deutes: amb dues entitats bancàries (de quan férem el local social), amb alguns socis que havien aportat doblers, i també liquidàrem la Zodiac i el motor que havíem adquirit.

- **¿Què vols dir amb això de mantenir el club dins una línia conservadora?**

- Senzillament que férem estudis i avantprojectes per una ampliació del port. S'ho miraren especialistes en el tema i el resultat fou que cap dels tres projectes presentats fou viable. Les despeses, sense tenir en compte les financeres, doblaven el producte. Davant aquesta situació optàrem per consolidar l'economia del Club. En aquest sentit hem mantingut una línia conservadora.

- **¿Com està l'economia del Club?**

- En aquests moments hi ha un remanent de més de 600.000 pts. i queden encara per cobrar les quotes d'enguany als socis, això vol dir que una vegada aquestes s'hagin fet efectives, hi haurà un total d'un milió trescentes mil pts.

- **¿Estàs satisfet de la teva gestió?**

- En quant a la voluntat i decisió posada sí, en quant als resultats, consider que aquests són millorables.

- **¿Quina cosa t'hauria agradat fer durant el teu mandat i no s'ha fet?**

- Arreglar el "fosso" produït baix de la barrera de sortida.

Cercàrem solucions. Es presentaren diversos pressuposts per part d'empreses especialitzades, però cap de les solucions oferides ens varen convèncer. No hi havia garanties de tipus tècnic. Per no gastar doblers en va, decidírem no acometre aquesta obra, encara que tampoc la deixàrem en via morta.

- **¿Per què no t'has presentat altra vegada a les eleccions?**

- La marxa del Club havia arribat a una situació d'estancament i feia falta gent més jove amb idees noves que permetessin fitxar uns altres horitzons.

- **¿Te'n vas ressentit?**

- No, de cap manera. Dón les gràcies per tota la col·laboració que he trobat durant aquests anys i desig de tot cor a la nova Junta Directiva encert i millora pel Club.

- **¿Quina serà a partir d'ara la teva relació amb el Club?**

- La d'un soci més amb el qual poden comptar en un cent per cent.

El nou President del Club Nàutic, Antoni Mus Munar, té 39 anys, en du quatre com a soci, viu a Ciutat i passa tots els caps de setmana a la Colònia. Mantenim aquesta breu entrevista a la terrassa de ca... a.

- **Súpòs que a Junta nova, nous projectes. ¿Quins són aquests?**

- Abans d'emprendre cap acció volem recollir tota la informació possible, volem tenir clar com estan les coses i després estudiarem el que es pugui fer. Primer ens volem fer càrrec de la situació i mirar com està l'economia, etc.

- **Jo tenc entès que hi ha superàvit.**

- El primer que hem de fer és saber quins projectes es poden realitzar a partir de l'estat actual de l'economia. El que sí vull és que sempre

hi hagi transparència, en aquest sentit no mancarà la informació.

- **¿Quin motiu t'ha empès a presentar-te com a president?**

- Em fa molta il·lusió poder fer una ampliació al port, ara ja està replè. M'agradaria poder realitzar una construcció moderna amb bones instal·lacions com les que he vist a Brasil, Argentina, Suïssa i França.

- **No et sembla que això desmollaria la Colònia, el paisatge, l'ambient de família...?**

- Mira, som amic del progrés i de l'ecologia. Et puc dir que no hi ha cap club nàutic que desdiguí, faci mala vista o espenyi l'entorn; si està ben fet, inclús embelleix el paisatge. Aquests ports dels que et parlava es fan dins la terra, no dins la mar. Per altra banda, no podem oblidar que estam dins el Mercat Comú i que si una cosa d'aquest tipus no la feim nosaltres, creure me que la faran ells. Finalment pens que un port així, beneficiaria a tots els colòniers, començant per l'economia.

- **¿No et sembla que un port d'aquestes característiques seria molt mal de fer?**

- Les dificultats se superen. Conec la nàutica i la seva problemàtica i sé que altres federacions han realitzat obres molt més males de fer.

- **¿Qui pren les decisions, tú com a president o l'equip de govern?**

- Volem treballar sempre en equip. El dia que això no es faci així, presentaré la meva dimissió. No es pot ser president en solitari, no seria just; a més, les meves ocupacions no em permeten actuar d'altra manera.

Antoni Mus, un home jove, carregat d'il·lusions i bona voluntat per a dur-les a terme en equip. Sort i encert.

Andreu Genovart

PLANA D'EDUCACIÓ

LES SOCIALS DINS EL CICLE MITJA

La pedagogia de les Socials es fonamenta en aconseguir la formació integral dels nins, ajudant-los a conèixer i situar-se dins el seu entorn físic, humà i històric-cultural.

El que és evident és que a cada nivell del Cicle Mitjà es destacaran diferents realitats. Així a 3er es parteix de l'estudi del poble per anar ampliant amb la nostra comarca, que serveix d'introducció a 4^{art} per a l'estudi de les Illes.

Ens interessa el contacte i el coneixement de la realitat envoltant, per poder arribar a l'estudi d'altres unitats sociogeogràfiques més amples, com és l'estudi de la Península en el darrer nivell del Cicle

Mitjà.

La Metodologia es basa en el contacte directe del nin amb la realitat. S'utilitzarà la investigació i l'observació directa i activa de llocs i fets; quan aquesta no sigui possible, la indirecta, mitjançant fotografies, plànols, mapes...

Amb tot això el que s'intenta fer, com ja hem dit abans, és una Pedagogia activa que ajudi al nin a desenvolupar el sentit crític davant el seu entorn. D'aquesta manera el nin aprèn a acostar-se a la realitat que l'envolta i al mateix temps a viure uns valors i a fer-los operatius en la seva conducta.

L'equip del Cicle Mitjà

ARTÀ

Arta es un poble petit i no hi ha molta de gent. Hi ha edificis que son molt importants: Na Ballessa i Ajuntament Sant Salvador i molts mes edificis.

Arta es un poble que m'agrada molt. Tan be la església es molt bella.

Diferentes mostres d'algunes activitats realitzades en el Cicle Mitjà: composició, observació i investigació (enquesta).

M. Nabel
3er EGB

Jenny

L'ALZINAR DE "SUN VIVES"

MATERIAL: Llibre i goma
pintures
Dessa de plàstic

ACTIVITATS:

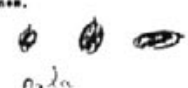
- Recollir un bestat de les plantes que hi troben.
- Escriu el nom dels arbres, arbusts, lianes i moltes que hi ha:

ARBUS albaricor albarin	ARBUSTS rosal carrasca de Balles estepa	LIANES vinya f. pampinera d'ambic	MOLTES moltes canyes
-------------------------------	---	--	----------------------------

- Localitza una alzina i dibuixa-la

Dibuixa el seu fruit i escriu el nom.

agla

Dibuixa una fulla i descriu-la

.....
.....
.....

- Dibuixa un arbust i una planta enfiladissa. Escriu el seus noms.

 mala	 malja	 pampinera d'ambic	 carrasca de Balles	 estepa
--	---	---	--	--

Enquesta.

- 1^a ¿D'on venen les aigües contaminants d'Arta?
- De dos pous situats a "S'hort des Uril" i costa i l'ouera.
- 2^a Hi ha qualque depuradora a Arta?
- No, però n'està en projecte una a la finca "des Mellac"
- 3^a ¿Com es protegeix la contaminació de l'aigua que bebem?
- d'aigua que bebem ve de dos pous subterranis situats a la sortida del poble, aquests estan protegits per unes caselles tancades perquè no hi eubren animals ni desperdicio
- 4ª Quines proves es fan per saber que l'aigua es bona?
- d'aigua s'analtza
- 5^a ¿Qui fa les proves?
- Els serveis sanitaris evintats per l'Ajuntament
- 6ª Cada quins temps es fan les proves?
- Cada quinze dies
- 7ª Quins pous té l'Ajuntament per assegurar que el poble tingua aigua en el futur?
- Els dos pous que actualment hi ha son suficients per molts d'anys, no obstant a la plaça del progrés hi ha una persunació sense explotar.
- 8ª Com es protegeix la contaminació?
- amb el barlament del Cbr

interna l'agua d'assuelt

II SETMANA CULTURAL

Per segon any consecutiu s'ha celebrat al nostre Institut la Setmana Cultural. El que l'any passat fos un èxit malgrat esser una primera experiència, podem dir que s'ha repetit enguany, encara que s'hagin introduït lleus variacions:

* La Setmana Cultural s'ha duit a terme els dies 28, 29 i 30 d'abril, durant totes les hores de classe del matí a l'horabaixa dels esmentats dies.

* Els alumnes han omplert obligatòriament l'horari escolar amb tallers i activitats.

* Els taller s'han realitzat el matí i han estat dividits en dos blocs (9:00 - 11:00 i 11:30 - 13:30). L'alumnat ha hagut de realitzar dos tallers dels quatre escollits, tenint en compte que el nombre de places era limitat en cada taller i, per tant, el repartiment havia d'esser el més equilibrat possible.

* L'horabaixa ha anat destinat a activitats diverses (esports, jocs de taula, debats, taules rodones, cinema, etc.) de les quals se n'havia d'escollir una obligatòriament, però podien assistir a altres de forma voluntària.

Aquesta ha estat, fonamentalment, la normativa bàsica a respectar per tal que els tres dies es desenvolupassin segons les previsions.

En quant als tallers en concret, han estat més nombrosos que l'any passat. Si a la Setmana Cultural es realitzaren disset tallers, en aquesta el nombre ha estat de vint. D'acord amb els dos blocs establerts, els tallers, amb els corresponents realitzadors, han estat els següents:

TALLERS I RESPONSABLES

BLOC A (9:00 - 11:00)

1. Fotografia: T. Ventayol
G. Burillo
2. Video: Jaume Morey
3. Ioga: Joan Carrió
3. Ornitologia: F. Avellà
5. Socorrisme: Creu Roja
de Palma
6. Jazz: Nunci
7. Sexualitat: Drs. B. Barceló,
F. Piris, M. Mestre, M. Ramírez.
8. Revista: (alumn. voluntaris)
9. Instruments populars:
Joan Alzamora
10. Jardineria: Pere Ginard
11. Mecànica: Andreu Cloquell

BLOC B (11:30 - 13:30)

12. Cinema: L'ètica del cowboy en el western: G. Genovart
13. Expressió corporal i iniciació al teatre: S. Frontera
14. Ceràmica: Jeroni Ginard
15. Serigrafia: T. Ventayol
16. Astrologia: Bàrbara
17. Calça: Maria Rosselló
18. El taller de les deixalles (manualitats, collages):
Joana A. Jorgensen
19. Treballs per a la pau:
Ana Suárez
20. Comptabilitat fiscal: Jaume Torres

TALLER PER A LA PAU

En quant a l'horabaixa hi havia també moltes activitats per escollir, entre elles:

* ACTIVITATS ESPORTIVES:

Voleybol
Basket
Mato
Futbol / Futbito
Defensa personal (Pep Mas-caró)

* CINEMA: (Clàssics de sempre):

Cada dia a les 15.15, projecció d'una pel·lícula a la Sala d'Audiovisuals:

Dilluns, 28: **Una noche en la Opera** dels germans Marx.

Dimarts, 29: **Los caballeros las prefieren rubias** de Howard Hawks.

A L'INSTITUT

TALLER DE CALÇA

*** TAULES RODONES A LA SALA D'ACTES**

1. Feixisme i capitalisme.
Responsable: Sem. de Geografia i Història.

Dimarts, 29 a les 15:15.

2. Pacifisme

Responsable: Taller per a la pau

Dimecres, 30 a les 15:15.

*** Altres activitats**

Botiga de llibres.

Responsables: Professorat.

Llibres amb un 10% de descompte.

Lloc: Hall

Amb col·laboració amb la Llibreria EMBAT.

Exposició permanent:

Feixisme i capitalisme.

Responsable: Sem. Geografia i Història.

Lloc: Aula, 38.

Dimecres, 30: **Scaramouche**
de Georges Sidney.

* **JOCS D'INTERIOR:** Escacs
Dames
Truc
Ping-pong

* Una demostració de **PERRUQUERIA i MAQUILLATGE:**
A càrrec de Lina Ferrer.
Dilluns 15:15.

* **GINKAMA** a Cala Millor.
COU i 1ers (voluntari pels de 1er de BUP).
Tot el dilluns horabaixa.
Responsable: Seminari d'Anglès.

TALLER DE SERIGRAFIA

Aquest ha estat el programa duit a terme aquests tres dies a l'Institut. Seria llarg comentar tots els tallers i activitats. A alguns s'ho hauran passat molt bé i hauran estat profitosos, d'altres no tant, però segur que aquests tres dies han sortit de la monotonia i rutina escolar que arriba a ser tan pesada. Aquests tres dies qui més qui menys ha passat gust d'anar a l'Institut i ben segur que tothom espera que l'any que ve es repeteixi l'experiència. Llàstima que el primer capvespre fes mal temps i les activitats esportives quedassin forçadament anul·lades, que el grup de C.O.U. es veiés impossibilitat en actuar-hi per estar preparant els inminents examens finals i les proves de selectivitat (participació la seva de la qual la Setmana se n'hagués enriquit), etc.

Malgrat tot, la cosa ha anat el suficientment bé perquè l'any vinent es torni a celebrar i tenguí una continuïtat estable de cara al futur, així com no recaigui l'interès dels alumnes per tal de participar-hi i col·laborar-hi en tot el possible.

M. Santandreu

Llinatges artanencs

Per J. Solivellas

Ginard

Ginard, 1427. De "Eginhard" antic nom de baptisme. Nom germànic.

Llinàs

Llinàs, 1456. Nom d'una vila del Vallès. La seva procedència ve del plural "llinars" = camps de llí.

Mòger, 1459. De "moatkar" = derivat de "munt anin" = coratge (nom germànic).

Moll

Moll, 1422. De l'adjectiu llatí "mollis" = blan.

FOTO COMENTADA

Abans era el català la llengua prohibida i censurada. Era la nostra llengua de cada dia la que no es veia als cartells públics. Però, ara, ni l'altra llengua que hem après per esser espanyols; ara, ni al castellà tenim dret. Deu esser perquè ja perteneixem a la Comunitat Europea.

Gran Barbacoa de Artá Artá·Mallorca

NUEVAMENTE EN ESTE LOCAL,
puede celebrar sus BODAS, BAN-
QUETES Y COMUNIONES.

Tels. 53 74 50
56 22 07

NUEVA DIRECCION

III SETMANA DEL LLIBRE, infantil i juvenil

Amb motiu de la III Setmana del Llibre Infantil i Juvenil, l'SMOE, juntament amb els centres escolars d'Artà i amb la col·laboració de la llibreria Embat, organitzà un concurs de contes per a nins/es de cicle inicial, mitjà i superior baix el lema "Fes-te el teu llibre".

El concurs es planificava com eina que recolzàs la tasca docent dirigida a estimular i motivar el gust per a la creació literària, la imaginació i l'expressió del nín/a.

Les bases del concurs foren exposades a tots els centres escolars. Es valoraren bàsicament:

1º El contingut del conte. 2º La qualitat i originalitat de l'enquadrernació.

La gran participació dels escolars, així com els sorprenents resultats d'aquesta tasca, obligaren, en certa forma, a donar a conèixer a tots els pares i al poble en general, els fruits d'aquesta experiència. Amb aquest motiu s'exposaren tots els contes al Centre Social, comptant amb una nombrosa assistència i una gran expectació.

Fou suficient la motivació i encoratjament que provocà en els nins/es el veure exposats els seus treballs, per replantejar-se per altres anys la no inclusió dels clàssics PREMIS, com a intent d'evitar l'existència de sentiments i actituds educatives poc clares enfront al tema de la competitivitat.

(Al propera números de Bellpuig s'aniran publicant els contes guanyadors del concurs).

RELACIO DELS PREMIATS

- 1.- **"El reloj de cuco"**. Juan Pascual. Francesc Lliteres. Luis Chaparro. Paco Cutillas. Ana Mª Bonnín. Nofre Femenías. "Sant Salvador". Cicle inicial.
- 2.- **"La mariposa transparente"**. Alessia Sánchez. "Sant Bonaventura". Cicle Inicial.
- 3.- **"El niño tonto"**. Tomeu Dalmau. "Centre Estatal". Cicle Inicial.
- 4.- **"El nin a la lluna"**. Mateu Alorda. Nadal Ferriol. Antonio Pérez. Ramón Paset. "Sant Salvador". Cicle Mitjà.
- 5.- **"Dime, dime espejito"**. María Vives. "Centre Estatal", Cicle Mitjà.
- 6.- **"Espinete, el desgraciado pez"**. Margarita Lliteres. Esther Alcover. Mª Antonia Palmer. "Sant Bonaventura". Cicle Mitjà.
- 7.- **"El llibre dels records"**. Cam Guillem. "Sant Salvador". Cicle Mitjà. **Premi a la qualitat de redacció.**
- 8.- **"La revolució dels diaris"**. Magdalena Sansó. Maria Ginard. Cicle Superior. "Sant Salvador". **Premi a la presentació.**
- 9.- **"Un viatge musi-fantàstic"**. Magdalena Garau. M^a del Carme Gili. Maria Ginard. Cicle Superior. "Sant Salvador". **Premi a la qualitat de redacció.**
- 10.- **"Las aventuras de Cipriano"**. Pedro Ginard. Pedro Galán. Cicle Superior. "Sant Bonaventura". **Premi a l'il·lustració.**

Artà, 25 d'abril del 86

QUINS LLIBRES HAN DE LLEGIR ELS NINS?

LLIBRES PER A NINS A PARTIR DE SET ANYS

En general, els nins, al set anys, fan el pas de la lectura sil·labejant a la lectura seguida.

Convindrà de donar-los els llibres tenint en compte una capacitat de lectura que variarà molt en qüestió de poques setmanes, de vegades en l'espai d'uns dies.

Continuam recomanant com a base el llibre de contes.

Es comencen a introduir adaptacions de grans obres infantils d'un nivell de lectura més avançat, però els valors essencials de les quals ja són assimilables.

Encara no es recomanaran els llibres instructius.

Consideram que els contes per a nins ja transmeten, a la mesura infantil, tots els valors humans, ètics, estètics i intel·lectuals que el nin ara és capaç d'assimilar.

Il·lustració: tot i que la imatge encara és necessària a cada pàgina, l'espai ja no predomina sobre el text; amb tot centrarà el vol imaginatiu del lector; és per això que cal evitar les il·lustracions que accentuin massa una nota: el terror, la cursileria...

Text: el text de la majoria de llibres recomanats a aquest nivell és escrit deliberadament per als nins, ja sigui original, ja sigui una adaptació de textos corresponents a obres d'un nivell de lectura més elevat; ha de ser redactat d'acord amb la capacitat del nin, el seu vocabulari, les seves construccions, la seva imaginació.

Es recomanen contes clàssics i populars: Blancaneus, "Les cabretes i el llop", "El freret de l'escala", etc...

LLIBRES PER A NINS A PARTIR DE VUIT ANYS

Si a més a més d'aprendre a llegir, els nins han pogut tenir llibres, se'ls ha ajudat a iniciar la lectura i sobretot a concloure els llibres tot comentant-los, ara podran començar a escollir per temes els llibres de que no hagin sentit parlar.

Però el nin ha d'entendre que llegir no és fullejar el llibre.

Sol passar que en fer els vuit anys puguin llegir solsament llibres de només vint paràgrafs i en apropar-se als nou s'inicia en el llibre per capítols curts.

En els contes ja poden descobrir alguna cosa més que la pura anècdota, sobretot si es continua en l'explicació oral, la qual cosa encara els entusiasma.

Il·lustracions: ja que el nin es llança sol a l'aventura de llegir, la imatge hauria d'atenuar les dificultats de comprensió, de tal manera que les pugui superar; no necessita només il·lustracions ben presentades, sinó que sobretot en necessita que l'encoratgin i l'animin.

Text: s'ha de vigilar tant el vocabulari inadequat com la frase ampul·losa o massa llarga.

Hi ha llibres, el llenguatge dels quals és artificios, falsament literari i allunya el nin de la lectura.

Són bons els llibres on el nin hi trobi acció, però cal vigilar l'expressió, que sigui senzilla i directa.

Resum llibre:
"Quins llibres han de llegir els nens?"
Publicacions R. Sensat
(Barcelona 1981)

LA DUAIA (III)

Per A. Gili

(continuació)

Poco tiempo después, Tomás Andreu hizo sociedad con los hermanos Lorenzo y Jaime Vives, a ciertos años, de los frutos, cosechas y ganados de la alquería de La Duaia y Albarca con sus rafaes, durando la sociedad bastante tiempo.

Tenida por extinguida esta sociedad, a 18 de enero del año 1477, Tomás Andreu da, establece y concede en enfiteusis perpetua a Lorenzo Vives, esposa Catalina y a Jaime Vives y esposa Angelina, hermanos, las alquerías de La Duaia y Albarca con sus rafaes, llamados de El Verger y d'En Maimó i de Els Ametlers, los mismos que él había adquirido por mano de la curia real de Artá, en 22 de diciembre del año 1465.

Por otra parte, el mismo día, la Procuración Real recibía de los hermanos Lorenzo y Jaime Vives, de la parroquia de Artá, cinco sueldos por el laudemio de dos alquerías, llamadas La Duaia Vella y Nova y otra posesión, denominada Albarca y tres rafaes, uno designado El Verger, otro d'En Maimó y el restante de Els Ametlers, situado en la parroquia de Artá.

La Duaia Nova y el Rafal del Verger están bajo alodio del Señor Rey, a merced de laudemio y al censo de cinco sueldos pagaderos en la fiesta de Navidad. La Duaia Vella, bajo alodio de Tomás Andreu, de la parroquia de Manacor y las otras posesiones y rafaes, en alodio de Berenguer d'Olms.

Todas estas posesiones confrontan con la orilla del mar, con la posesión de Guillermo Morei, con la posesión de los herederos de Pedro Sanxo del Rafal, con la posesión denominada Solor de Juan Vives, con la posesión El Racó de Antonio Sanxo, con la posesión de Juan Guiscafré, con la posesión de Rafael Morter y ahora de Pedro Morei y con la posesión llamada La Mesquida de los herederos de Juan Gallard.

El alodio sobre la posesión de La Duaia continuaba como perteneciente a Tomás Andreu.

Jaime Truiols del Fangar, de la villa de Felanitx, Tomás Andreu y Pedro Andreu, hermanos, de la villa de Manacor, para pagar y satisfacer a Lorenzo y Jaime Vives, de la villa de Artá, sus yernos, las doscientas libras que restan a pagar para completar las trescientas libras que había constituido en dote a sus hijas Angelina y Catalina Truiols para casarse respectivamente con Jaime y Lorenzo Vives, día 18 de marzo de 1478, vende a la venerable Lucía, viuda de Antonio Dureta, mercader y ciudadano de Mallorca, diez y seis libras censales y rendales impuestas de nuevo en y sobre el alodio perteneciente al citado Tomás Andreu en la posesión, llamada La Duaia, situada en el término de Artá la cual, retenido el alodio, ha establecido recientemente a los hermanos Vives, con la carga de cierto censo.

Pasados algunos años, día 18 de julio del año 1483, Jaime Vives y su esposa Angelina venden al venerable Tomás Andreu, a perpetuidad, la mitad de La Duaia, ya determinada entre él y su hermano Lorenzo Vives, en la cual mitad van comprendidos dos rafaes. Uno de los cuales llamado El Verger está bajo alodio real y el otro, llamado de Els Ametlers, bajo alodio de Berenguer d'Olms.

La mitad traspasada queda delimitada con la posesión de Juan Vives, denominada Solor, con el rafal de los herederos de Jaime Sanxo, con la posesión de Guillermo Morei y con la otra mitad de la nombrada alquería de Lorenzo Vives.

Con todo en el instrumento de venta no fue hecha ninguna mención acerca de los ganados de Jaime Vives que se encontraban en su mitad de La Duaia.

Por todo esto posteriormente fue movido e intentado pleito, por parte de Lorenzo Vives, hijo y heredero de Jaime Vives contra Pedro Tomás Andreu, hijo y heredero de Tomás Andreu, pidiéndole fuera condenado a darle y restituirle los ganados conjuntamente con sus frutos.

Al fin, interviniendo algunas personas benévolas, amigos y parientes de cada una de las partes, se hizo y firmó un compromiso entre Tomás Andreu y Jaime Vives, declarándose y juzgándose que los ganados son de Jaime Vives y que Pedro Tomás Andreu, deducidos los gastos y deducidas treinta y dos libras cada año, está obligado a dar razón y cuenta de los frutos de ellos y declarar que su precio no está pagado ni en alguna manera satisfecho ni ser comprendido en la venta de la mitad de posesión.

(continuarà)

VIAJES millor

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanel·la, 12 · ☎ 585515/52 · CALA MILLOR
Carretera Cala Agulla, 19 · ☎ 564017 · CALA RATJADA

VIAJE más por el mismo precio,
estancias **GRATUITAS EN...**

CUBA

19 días al precio de 12 en pensión completa,
visitando LA HABANA, CIENFUEGOS,
SANTIAGO, GUAMA y TRINIDAD.
Salidas en Mayo: 2, 9, 16, 23 y 30
en junio: 6 y 13

136.900

EGIPTO: 11 días al precio de 8
en media pensión, visitando EL CAIRO,
ASWAN y LUXOR.

Salidas en Mayo: 3, 10, 17, 24 y 31
Junio: 7 y 14

132.900

TUNEZ: 11 días al precio de 8.
Salidas en Mayo: 2, 9, 16, 23, 30
Junio: 6 y 13

50.530

Todos estos destinos son
con salida desde PALMA.

Otros destinos a precios de Primavera
en hoteles de 1ª categoría:

U.R.S.S.: 8 días en pensión completa.
Mayo: 10 y 24

92.900

RUMANIA: 8 días en pensión completa
Mayo: 3, 10, 17, 24 y 31

49.900

AUSTRIA: Salzburgo y Viena. 8 días
Mayo: 17 y Junio: 7

43.900

MEXICO: Taxco y Acapulco. 15 días
Mayo: 6, 20 y 27

166.900

TARIFAS ESPECIALES

EN VUELOS INTERNACIONALES
Y VUELOS CHARTER NACIONALES.

DESCUENTOS DE VIAJES EN BARCO A 20%
pax y 40% autos más 25% Residentes.

"VIATGI MILLOR AMB VIATGES MILLOR"

Afagito puer i sarassater

Durant la guerra civil, les lletres que enviaven els nostres païsans entregats al front de Teruel, arribaven mig censurades a causa dels laments i la queixadissa dels pobres soldats, que n'estaven part damunt la coroneta, de passar-les morades i de color de Sant Francesc.

Tot eren gemecs i plorinyes, llàstimes i llastimons, en contra d'una situació tan ridícula com inútil.

Però, curiosament, a Artà es rebien les misives d'En Sarassate, que, per si soles, eren el summum de fer feliç un peix dins la pols.

¿La Batalla de l'Ebre? Res de res. Un paradís. ¿Els barracots de Barcelona? Ni cap hotel de cinc estrelles. ¿El menjar? Molt i bo. ¿La higiene? Més que més. Ja mos rentarem en ploure. ¿I què en direm dels rojos? Uns sants i amics de fam. Si no disparaven bales de formatge era perquè no tenien cartilles de racionament.

Vet-aquí que un bon dia, a certa casa, es rebé un sobre prou gruixat. Les causes del qual gruix foren unes fotos del nostre escultor, amb manco roba que una serp, esplugant-se el cap i triant un esbart de puces que tiraven a viure per dins els agres peluts del cos d'En Sarassate, que ni tan sols es gratava.

Gràcies a Déu que no les mos dugué per aquí.

Pere Ginard

PREVERE PER A LA COMUNITAT CRISTIANA

Prest un jove que molts coneixeu, En Pep Toni Guardiola, serà ordenat prevere. Ja fa prop de dos cursos que està a Artà ultimant la seva preparació i ajudant a la Parroquia amb plena dedicació. Ara, després d'escoltar el parer del Consell Parroquial i dels amics que l'han acompanyat en la seva formació, serà ordenat i es consagrara a servir els germans com a capella.

Per què En Pep Toni es fa capellà? Què vol dir avui ser capellà? És un jove simpàtic i feiner, ¿no podria dedicar-se a coses més útils? Cadascú potser té altres interrogants sobre aquest fet. És que, fins i tot als cristians, sorpren una decisió com la d'En Pep Toni, tal volta perquè no sempre comprenem el sentit o perquè el ser capellà ho feim tan gros que ens sembla fora de lloc. La cosa és més normal.

L'important no són els capellans. És Jesucrist i el seu Regne. Ell és el centre de tot. Per anunciar, fer present i construir el Regne de Déu en el món, Jesucrist convoca homes i dones i els constitueix en comunitat cristiana que testimonii l'Evangeli. L'important és la comunitat cristiana que ningú pot suplir ni anular. Tota ella té la missió de fer present l'Evangeli per la vida i la paraula. Per fer-ho hi ha una condició: ser feal a la fe que predicaren els Apòstols. Fora d'aquesta fidelitat no existeix una comunitat cristiana. És aquesta condició la que reclama que els cristians recordin sempre qui els crida i reuneix; qui és el Cap que els uneix per a la missió de continuar la seva tasca i ser signe del Regne de Déu. Per això, alguns membres de la comunitat reben l'encàrreg i la gràcia de recordar-li que Jesucrist és el Cap que ens crida per la seva Paraula i que, animats pel seu Esperit, ens envia a tots a viure segons l'Evangeli. El bisbe i els seus col·laboradors, els preveres, presten aquest servei imprescindible per a la vida d'una comunitat cristiana.

Dit d'una altra manera. El Capellà és el que serveix la seva comunitat, mantenint viva la seva unitat en torn de Jesucrist. Ho fa predicant la Paraula de Déu, presidint en nom del Senyor la celebració dels sagraments i animant a tots a ser testimonis compromesos de Jesucrist enmig del món. És per això, rector (dirigent) d'una comunitat cristiana, qmb la missió de què sigui feal a la fe dels Apòstols. Perquè la comunitat és l'important, té aquest servidor que la fa possible.

No hi ha dubte que aquesta missió és hermosa i exigent. Ha de ser ben normal que alguns de la comunitat s'hi dediquin, sense fer-ne un misteri o una extravagància. Per això, En Pep Toni s'ha oferit per rebre aquest ministeri. Després d'un temps de destriar les motivacions que el duen a prendre aquesta opció, de preparar-s'hi i manifestar condicions per a realitzar aquest servei, dia 25 de maig se'l cridara públicament i per la imposició de mans i la pregària de l'Església rebra el do de l'Esperit Sant per ser prevere. És una alegria per ell i pels qui l'estimam, però sobretot és un gran benefici per a les comunitats a qui servirà.

El mateix fet que hagi optat pel celibat, no formant família pròpia, és una expressió radical i molt seriosa de dedicació total a la causa del Regne de Déu, servint els germans amb autèntic amor de pastor. És una manera ben significativa d'entregar la vida, posposant la pròpia supervivència a l'amor, la defensa i la vida dels germans, molt particularment dels petits i pobres. Com Jesucrist.

Fer-se capellà és un acte de fe i de servei. Només l'amor al Regne de Déu i a la comunitat cristiana ho explica.

Tots som convidats a compartir aquest moment de la vida d'En Pep Toni, en la celebració de la seva ordenació, i, acceptant el seu servei, fer-nos responsables també de la seva felicitat.

Lluç Riera
Rector del Seminari Major de Mallorca

ESPORTS

FUTBOL

ARTA 2 LA VICTÒRIA 2
CULTURAL 0 ARTA 0

Comentari:

El partit contra La Victòria fou un caramull de despropòsits malgrat l'Artà anàs sempre davant en el marcador.

Pocs foren els jugadors que compliren la seva missió. L'equip local "estrenava" porter, el sufragat Miquel Ginard, tan oblidat pels nostres entrenadors, però ell té una voluntat i una paciència de "Sant". Malgrat no estar en rotatge va complir la seva tasca.

La Victòria tampoc és un equip destacat, només que va posar un poc més d'energia i lluita, fruit de la qual fou el punt que ens arrabassà al darrer partit a Ses Pesqueres i que va deixar els aficionats amb mal gust. Ara bé, malgrat les penes que ens fan passar els jugadors, no hem quedat a mal lloc a la classificació final, només serà que no podrem prendre part a la lligueta d'ascens a la III Divisió.

El darrer partit que ha tancat enguany la temporada, jugat al camp del Port de Pol·lença contra el Cultural, quedà així com havia començat, es a dir amb empat a zero gols, demostrant una vegada més la ineficàcia golejadora de la nostra davantera, al manco a fora camp. Esperem que la propera temporada acoplem un equip més lluitador i doni un poc més d'alegria al sufragat espectador de Ses Pesqueres, que bé s'ho mereix.

HA ACABAT LA LLIGA DEL C. D. ARTÀ AMB SUPERAVIT

ens consta), hem vist solucionada la situació i s'ha acabada la temporada amb superàvit cosa un tant miraculosa, ja que han eixugat la friolera de més de 4 milions de pessetes.

Per tant, BELLPUIG, es suma a tota una afició i dona la més sincera enhorabona a aquest grup de bons aficionats (tots sabem qui són, per tant no els anomenam), que han sabut, volgut i pogut, donar volta a una situació molt delicada que atravessava el club de futbol d'Artà. Molts diran que l'esforç ha estat de tots els aficionats a l'esport els que han aconseguit l'èxit. Segur que és així, però recordem que és més bó de fer donar els doblers que haver de demanar-los. I això és el que ha fet aquest grup de persones encarregades de salvar les arques del futbol. Aquí està el secret, per el mateix, repetim l'enhonabona esperant que no s'hagi de repetir el fet, ja que miracles només en succeïxen un cada cent anys, i podem acabar dient que el C.D. ARTÀ està D'ENHORABONA i de pas tota la seva afició.

El passat dia 4 de maig acabà la lliga de futbol a la categoria regional Preferent on hi milita el nostre equip decà.

Com a equip, l'Artà ha deixat molt que desitjar, malgrat hagi quedat ben classificat al final de la temporada, ja que semblava, i més si tenim en compte el pressupost, que al manco havia d'haver quedat classificat per a jugar la lligueta d'ascens. Però ja no hi valen llamentacions sinó que falta posar el punt de mira a la propera temporada i veure d'acoplar un equip més coratjós i que ens fassi oblidar els mals "ratos" sufrits a Ses Pesqueres.

Un altre tema volem tocar i és el de l'economia del club.

Fa uns quatre mesos que un grup d'antics directius, davant el greu problema econòmic que suportava el club, i la impotència de la directiva per donar-li solució, es daren les mans i posaren fil a l'agulla per veure de salvar la barca que perillava anar a fons.

Gràcies als seus esforços personals i als econòmics (així

HACE 40 AÑOS

Son Servera, 14-4-1946
SERVERENSE 2 ARTA 1

Ferrer
Sancho, Gilabert
J. Ginard, Salord, Homar
M. Ginard, Ortiz, Fluxà, Servera, Llinàs

Goles: Fluxà.
Arbitro: Sr. Prats.

Artà, 28-4-1946
ARTA 3 SANTANYI 0

Ferrer
Sancho, Gilabert
J. Ginard, Salord, Homar
M. Ginard, Fluxà, Llinàs, Servera, Tano

Goles: M. Ginard, Fluxà, Servera.
Arbitro: Sr. Martí.

Artà, 5-5-1946
ARTA 5 CAMPOS 1

Ferrer
Sancho Gilabert
J. Ginard Salord Homar
M. Ginard, Ortiz, Fluxà, Servera, Llinàs

Goles: Ortiz: 2, Fluxà: 2, Servera.
Arbitro: Mascaró.

San Lorenzo, 12-5-1946
DESCARDASSAR 1 ARTA 0

Ferrer
Sancho Gilabert
J. Ginard Salord Homar
M. Ginard, Ortiz, Fluxà, Servera, Llinàs

Arbitro: Serra.